

ALFONSAS SVARINSKAS

1925 01 21–2014 07 17

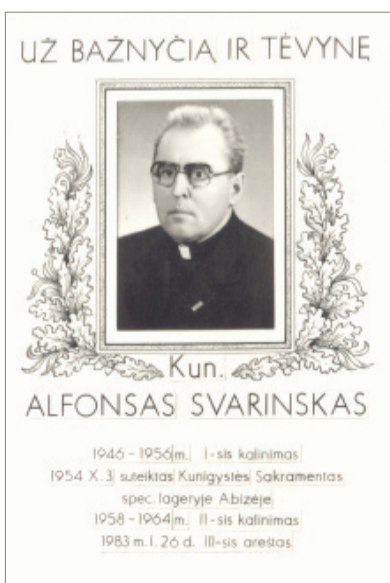
Alfonsas Svarinskas Abezės lageryje. Komijos ASSR, 1955 m. Iš *Genocido aukų muziejaus rinkinių*

Antrą kartą įkalintas kun. Alfonsas Svarinskas su likimo draugu Motiejumi Klyviu. Dubrovlagas, Mordovija, 1959 m. Iš *Genocido aukų muziejaus rinkinių*

TTGKK nariai Viduklėje, minint kun. Alfonso Svarinsko kunigybę 25 metų sukaktį. 1979 m. spalio. Iš *Genocido aukų muziejaus rinkinių*

Fotoatvirukas, skirtas trečią kartą suimtam kun. Alfonsui Svarinskui palaikyti. Apie 1983 m. Iš *Genocido aukų muziejaus rinkinių*

Trečią kartą sugrįžus iš lagerio. Iš kairės: nežinomas vyras, sesuo Monika Gavėnaitė, kun. Alfonsas Svarinskas, sesuo Nijolė Sadūnaitė, sesuo Gerarda Elena Šuliuskaitė, kun. Juozapas Razmantas. 1988 m. liepa. Iš *Nijolės Sadūnaitės asmeninio archyvo*

Alfonsas Svarinskas gimė 1925 m. sausio 21 d. Ukmergės aps. Deltuvos vls. Kadrenų k. vidutinio ūkininko šeimoje. Skaitymo pradžiamokslį išėjęs su senele, toliau lankė Vidiškių, Ukmergės ir Deltuvos pradžios mokyklas. Vėliau mokėsi Ukmergės Antano Smetonos gimnazijoje ir Mokytojų seminarijoje. Anksti pajutęs pašaukimą tarnauti Dievui ir žmonėms, 1942 m. A. Svarinskas įstojo mokytis į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją.

Dar pirmosios sovietinės okupacijos metais A. Svarinskas įsitraukė į pagrindinę kovą, kurią tęsė ir studijuodamas seminarijoje: aprūpindavo partizanų medikamentais, pagrindžio spauda, dokumentais. 1946 m. pavasarį, vengdamas suėmimo, pasitraukė iš seminarijos ir įstojo į Ukmergės apylinkėse veikusių partizanų gretas. Deja, dar tų pačių metų gruodžio mėn. buvo suimtas, nuteistas 10 metų lagerio ir 5 metams tremties. Išvežtas į Užpaliarę, Abezės lagerį (Minlagas). Ten dirbo naktiniu sargu, lagerio ligoninės felčeriu. Sąlygos buvo labai sunkios: šaltis, menki rūbai, alkis, visokiausios ligos... Dirbdamas su ligoniais ir pats užsikrėtė plaučių tuberkulioze, tačiau visuomet stengėsi padėti kenčiantiems likimo draugams. 1954 m. spalio 3 d. tame pačiame Abezės lageryje įkalintas Telšių vyskupas Pranciškus Ramanauskas įšventino A. Svarinską į kunigus.

1956 m. paleistas iš lagerio kun. A. Svarinskas grįžo į Lietuvą ir Kulautuvoje (Kauno r.) pradėjo pastoracinį darbą. Tačiau sovietų saugumas nepaliko jo ramybės. 1957 m. per šv. Kūčias kunigo namuose padarius kratą buvo paimta keletas prieškarinių knygų, tarp jų ir Adolfo Šapokos redaguota „Lietuvos istorija“. 1958 m. sausio mėn. A. Svarinskas persikėlė į Betygalą (Raseinių r.), bet jau balandžio mėn. buvo suimtas. Pretekstu tapo antisovietinis pamokslas ir velykinė procesija, kurioje dalyvavo penkiasdešimt moksleivių. Dar apkaltintas ir antisovietinės literatūros laikymu kunigas gavo 6 metus lagerio ir buvo išvežtas į Dubrovlagą (Mordovija). Iš skirtos bausmės daugiau nei dvejus metus jis praleido ypač griežto režimo kalėjime, vadinamajame Akmeniniame maiše (rus. *Каменный мешок*), kur sutiko kitą garsų Lietuvos laisvės kovotoją Petrą Paulaitį, sovietiniuose lageriuose sėdėjusį 35 metus. Beje, kalėdamas lageriuose A. Svarinskas pažino daug iškilų žmonių: vysk. P. Ramanauską, gen. Joną Juodišį, prof. Levą Karsaviną, adv. Vladą Nacevičių, kun. Liudą Puzoną, kan. Petrą Raudą, ukrainiečių arkivysk. Josifą Slipijų, kun. prel. Vladislavą Bukovinskį ir kt.

1964 m. antrą kartą iš lagerio į Lietuvą grįžęs kun. A. Svarinskas ilgą laiką niekur nebuvo registruojamas, jam neleista kunigauti. Tik 1965 m. pabaigoje jis buvo paskirtas į Miroslavą (Alytaus r.), vėliau kunigavo Kudirkos Naumiestyje (Šakių r.), Igliaukoje ir Patilčiuose (Marijampolės r.), kol 1976 m. buvo perkeltas į Viduklę (Raseinių r.). Ten klebonavo iki trečiojo savo arešto. Nei tardymai, nei kankinimai, nei lageryje praleisti metai nepalaužė kun. A. Svarinsko dvasios stiprybės, ryžto kovoti. Jis aktyviai prisidėjo prie „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ leidimo, buvo vienas iš Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto (TTGKK) steigėjų, dalyvavo Eucharistijos bičiulių sąjūdžio veikloje, organizuodavo tikinčiųjų procesijas, lankymąsi politinių kalinių teismuose. Už aktyvią veiklą A. Svarinskui buvo ne kartą skirtos administracinės nuobaudos. Neatsitiktinai KGB jam suteikė slapyvardį Nepataisomasis (rus. *Неисправимый*). 1983 m. sausio mėn. kun. A. Svarinskas buvo suimtas trečią kartą ir nuteistas 7 metams lagerio ir 3 metams tremties. Šįkart jis buvo išvežtas į Permės (Molotovo) lagerį – 36-ąjį griežtojo režimo punktą Kučino vietovėje. Tačiau JAV prezidento Ronaldo Reigano ir vienos garsiausių žmogaus teisių gynimo organizacijų „Amnesty International“ tarpininkavimu 1988 m. kunigas buvo paleistas iškėlus sąlygą, kad jis išvyks iš Sovietų Sąjungos.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, 1990 m. A. Svarinskas grįžo į Tėvynę, vėl ėmė aktyviai dalyvauti visuomeniniame ir politiniame gyvenime. Kurį laiką dirbo kardinolo Vincento Sladkevičiaus sekretoriumi, 1991 m. buvo išrinktas Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo nariu. 1991–1995 m. buvo vyriausioju Lietuvos kariuomenės kapelionu, jam suteiktas dimisijos pulkininko laipsnis. 1997 m. paskirtas Kauno Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčios rektoriumi, Prisikėlimo bažnyčios altaria, 1998–2000 m. buvo Kavarsko (Anykščių r.) klebonu, nuo 2000 m. – Ukmergės Šv. Apaštalo Petro ir Povilo parapijos rezidentu. Jis taip pat ėjo Lietuvos partizanų kapeliono pareigas. 1990 m. lapkričio 14 d. popiežius Jonas Paulius II suteikė A. Svarinskui monsinjoro titulą.

1998 m. už dalyvavimą ginkluotojoje rezistencijoje A. Svarinskui buvo pripažintas kario savanorio statusas. Už narsą, pasiukojimą ir ištvėrmę kovojant dėl Tautos laisvės bei ginant žmogaus teises okupuotoje Lietuvoje 1998 m. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu jis buvo apdovanotas 3-iojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinu (dabar – Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžius), 2000 m. – Lietuvos nepriklausomybės medaliu, o 2001 m. – Kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu. Lietuvos šaulių sąjunga jį apdovanojo Šaulių žvaigžde.

Mirė A. Svarinskas 2014 m. liepos 17 d., eidamas 90-uosius. Jo paties prašymu buvo palaidotas Dukstynos kapinėse netoli Ukmergės.